

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות
פרשת נח תשפ"ב

- ב תלמיד ורב שאינם מאותו שורש נשמה _____
- ב לימוד בבהמ"ד או בבית ולימוד על מחשב _____
- ג שאלות על שיעור דע את ביטחונך _____
- ד ח"י שאלות על אהבת ישראל _____
- ו יעוץ נפשי _____
- ז בענין חובת מחאה בדור דידן _____
- ז שאלות על שיעור דע את ביטחונך _____
- ח להעצים את כח התפארת שבאדם _____
- ח מקור לקריאה על כוחות נפש נוספים _____
- ט אורו של משיח _____
- ט תורה ותפילה _____
- ט חינוך בגיל הרך ורשיון נהיגה לנשים _____
- י שאלות בקבלה ורפואות ע"פ הפנימיות _____
- יא חזרה ארצה מציון הקדוש של מוהר"ן _____
- יא מידת הכעס _____
- יא תשובה שלמה ושידוכי הבנים והבנות _____
- יב חינוך לבן מוצלח במיוחד _____
- יג יתמו חטאים _____
- יג שמיטה וגאולה _____
- יג סריקת מערכות בהריון _____

תלמיד ורב שאינם מאותו שורש נשמה

שאלה:

א. יש לי רבי שמכיר אותי אישית כמה שנים ויש לו תפיסה בכוחות הנפש, אבל אני חושש מאד שנשמתו אינו תואמת לשורש נשמתי, ועכשיו הוא התחיל להדריך אותי בהדרכה מפורטת יותר. ויש לי בעיה מסוימת להרבה שנים, ועכשיו הבעיה נתגדל באופן חריג יותר, וא"כ השאלה הוא שאינני יודע אם יש לי להמשיך לפנות לו לקבל הדרכה שלו להבעיה שלי, כיון שנשמות שלנו מסתמא אינו מאותו שורש. מה דעת הרב שליט"א בזה?

ב. הבעיה הוא שאיני יכול להחזיק לזמן רב שום סדר יום או שום מהלך של התמודדות, ואין אני מגיע לכלום משום זה כיון שכל התהליך הרוחני שלי הוא כמו בניני פיתום ורעמסס שנפלים לאחר זמן מה. מה עצת הרב שליט"א בזה?
תודה רבה מאד, וגמר חתימה טובה להרב שליט"א.

תשובה:

א. רק בדברים שאין בהם סתירה מהותית, ולקבל "מבט", ולא בהכרח נקודות למעשה.
ב. לקחת נקודה קטנה, ולהחזיק בה זמן רב.

לימוד בבהמ"ד או בבית ולימוד על מחשב

שאלה:

א. ככל שהעולם הפנימי שלי מתחדד לאורך השנים, אני מצריך הרבה שקט בנפש, ואני אוהב ללמוד רק במקום שקט, בפרט בביתי. אמנם אני צריך ללמוד גם בבהמ"ד ואיני יודע מה יותר מפריע, לימוד בבהמ"ד כשיש קול תורה, שאז אין הרעש שם מפריע לי אלא יש הפרעה מצד שקשה לי לרכז בבהמ"ד כשיש שם הרבה בנ"א, או לימוד בבהמ"ד שקט, שהוא מאד טוב עד שמגיע אחד ולמד שם בקול, שאז כמעט איני יכול ללמוד מחמת הקולות של אחרים. מה הרב מייעץ בזה?

ב. מהו באדם שלומד טוב יותר כשהוא לומד עם מחשב שלו (או ראיית קבצים של ד"ת עליו או לצורך כתיבת חדו"ת) וכל היום הוא לומד במחשב שלו הן בבהמ"ד הן בבית, שעו"ז הוא לומד בהרבה שקט ויש לו הרבה תענוג מלימוד בצורה זו, האם דבר זה אינו מומלץ למעשה כיון שיש בזה חסרון גדול על שהוא לומד כל היום על מחשב שעו"ז בדרך כלל אינו לומד בקול, ועוד משום שילדים בביתו רואה אדם שמסתכל על מחשב ואינו נראה כאדם לומד, רק כאדם שמסתכל על מחשב?

ג. לאחרונה נתעורר אצלי הרבה חושך והרבה מידות רעות, פעם עצלות מאד ופעם כעס הרבה ופעם עצבות הרבה ופעם התעוררות לתאוות בלתי ראויים וכל מיני מידות רעות, ואני חש שאיבדתי את האיזון בנפשי, וגם אני מרגיש שיש לי הרבה חוסר יראת שמים מימים הקודמים שלי, האם הבעיה היא שיש לי חוסר יראת שמים וא"כ אני צריך לקנות יותר יראת שמים, או הבעיה היא שיש כאן חוסר איזון כללי בנפשי, וא"כ עבודתי לקנות איזון הנפש, או אפשר הבעיה היא שאני לא מדבר דיו עם הרבש"ע. הפלא הוא שאני תמיד חושב על מציאות הקב"ה וכיצד לעבוד אותו, רק שחסר אצלי דקדוק הדין כפשוטו (לדוגמ' איני מטריח עצמי להתפלל כל התפילה או להתפלל במנין, משום שאני רק מנוחת הנפש ושקט עכשיו), וחוסר יראת שמים בסיסית, וגם לאחרונה יש לי חוסר שליטה על כמעט כל המידות שלי וכמו שאמרתי, ואני מרגיש שאני נמצא במצב של שבירה ואני מתפלל הרבה לרבש"ע שיחזיר אותי בתשובה שלימה, וגם אני בוכה על לזה לפעמים ועדיין אני נמצא בחושך. מה הרב ממליץ לעשות?? תודה מאד מאד להרב מכל הלב.

תשובה:

- א. ביהמ"ד עדיף.
 ב. לפחות מעט ילמד מתוך ספר.
 ג. ראוי לקחת כמה נקודות קטנות, ולעבוד עליהם בקביעות. עיקר הקושי הוא "ההתפעלות", ועי"ז חוסר קביעות.

שאלות על שיעור דע את ביטחונך

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א! מספר שאלות והרחבות בנושא השיעור (מס' 8):

- א. האם נכון יהיה לומר שהסדרה כמכלול מציעה מענים שונים לפחד, שמיועדים לאנשים שונים, במצבים שונים? בעצם – לא כל הנאמר מתאים לכל אחד, ואין צורך בבקיאות בסדרה כולה על מנת להיתרם ממנה (אם כי כמובן שיש בזה מן התועלת).
- ב. האם הרב יוכל לפתוח פתח בעניין הסחת הדעת בבחינות 'סייחנה לאחרים' ושתייית יין? הנושאים לא הורחבו בשיעור, אך אשמח אם במספר שורות תהיה התייחסות, כזו שתאפשר תחילת עבודה למעוניין בכך.
- ג. הרב מסביר ששורש הפחד בדעת רע. האם הרב יוכל לכתוב על שורשה/להרחיב אודותיה באופן שיובן גם למי שאינו בקי בעולם הקבלה?
- ד. כנ"ל לגבי דעת טוב.
- ה. האם הדעת רע היא ברת תיקון?
- ו. הרב כותב: 'אדם שזכה ופעל ועבד עם עצמו והוא נכנס לתפיסת תהליך, אזי מערכת הדעת אצלו היא גלויה בפועל, וכאשר הוא פונה לתורה הוא פונה אליה בגישה פנימית – לתקן את הדעת, להחזיר את הדעת החיצונית פנימה, ולהעלותה אל שורשה – לדעת טוב'. האם כוונת הרב ללימוד תורה בתפיסת תהליך, כמו שכותב הרב בשיעור הקודם, ולימוד זה הוא שמסיע במיוחד בהתמודדות עם דעת רע? אם כן, מדוע זה כך, ואם לא, אשמח להבנה האמיתית בדברים.
- ז. האם גם אדם שהשתלם בתפיסת תהליך – נכונה לו התמודדות עם דעת רע, כיון שהקלקול הוא נצחי עד לתיקון העולם?
- ח. הרב עוסק בשיעור בתיקון דעת רע. האם יש לעסוק גם בקניין דעת טוב? אם זו עבודה נפרדת או היינו הרך?
- ט. הרב כותב שרוב רובם של הציבור אינם מוכשרים להתחיל ולהיכנס בעומק סוגיות התורה, בהקשר לימוד התורה כמענה לפחד (במסגרת הנלמד בשיעור זה). האם דווקא לימוד עיוני הוא זה שמסיע? האם לימוד אחד, כל אחד לפום דרגיה, לא מועיל לזה? אם כן, מדוע?
- י. הרב כותב שבהסתלק הדעת רע, מסתלק הגורם לפחד (הלבוש). האם פירוש הדברים הוא שמי שיזכה לתיקון דעת רע ולדעת טוב – ממילא גורמי הפחד שלו יסתלקו לחלוטין, או – שהפחד יעקר ממנו, אך הגורם שעורר אותו ימשיך להתקיים (למשל, ל"ע, מגיפה – בהיתקן הדעת רע/קניין דעת טוב אצל אדם מסוים, לא תהיה מגיפה כלל, או שתהיה מגיפה, והיא פשוט לא תפחיד אותו?)
- יא. הרב מכנה תפיסת תהליך כרעיא מהימנא. מה פירוש הדברים?
- יב. הרב כותב שעל דרך כלל ישנו שילוב של שני הסוגים, פחד בדעת ופחד ברגש. לפי זה – האם מענה נכון יהיה מורכב מדעת ומחוויה – למשל, התייחסות שכלית לפחד, לצד עידוד המטופל לתמיכה משפחתית, חברתית וכד', כך שני הצדדים יקבלו מענה?

אני כותב זאת בפרט לאור דברי הרב שעל מנת לתת מענה בשתי הרמות יש ללמוד את הספרים דעת את דעתך/הרגשתך, והיות ולצערי אינו פנוי לכניסה לעולמות אלו, ניסיתי לנסח מענה כללי. תודה רבה וגמר חתימה טובה!

תשובה:

א. כן.

ב. היסח הדעת – מחשבות האדם "מדברות זו עם זו", בבחינת "דברתי אני עם לבי", וכמ"ש חז"ל בקה"ר, "הלב מדבר". ועי"ז האדם כאשר נמצא בפחד, מחשבותיו חושבות ומדברות על הפחד, ועי"ז מתלהט הפחד. אולם ע"י יסיחנה לאחרים, יוצא ממחשבה לדיבור, ועי"ז נשקט המחשבה, והפחד אינו מתלהט כבעבר.

שתיית יין – היין יוצר ניתוק מסוים מן החושים, ועי"ז האדם משתחרר מן המצב שבו נמצא, ועי"ז מושקט הפחד. יתר על כן, אם שותה כראוי, נכנס למקום פנימי בנפשו, בבחינת נכנס יין יצא סוד, ששם הכל טוב, והוא מקום "שורש" תיקון הפחד.

ג. דעת – חיבור. רע – רעוע. דעת רע – חיבור רעוע. והיפך אהבה, חיבור, אחד, פחד, פה-חד, פוחד שאינו יכול להיעשות אחד.

ד. דעת טוב, כח חיבור, ולכך הוא מונע לפחד.

ה. כן, זהו כל עבודתינו לתקן זאת, להפוך רע מלשון רעוע, לרע מלשון רעך.

להסיר את סיבת המפריד ולחזור ולחבר. והדברים ארוכים.

ו. כן, כי יוצא מהעדר חיבור, וחיבור רעוע, לחיבור טוב, שזה תפיסת תהליך, ששורשו תהליך בלימוד התורה, ואחריתו תפיסת תהליך בתהלוכות העולם.

ז. כן, כי לעולם נצרך להגדיל את תפיסת התהליך, עד תפיסת תהליך של עשרת אלפי שנה.

ח. כנ"ל, כן.

ט. כל לימוד "סוגיא" הוא תפיסת תהליך. אולם בעיקר זה מתגלה בלימוד עיוני נכון.

י. למעלה מתפיסת תהליך, יש תפיסת "אחד בעצם", ועי"ז נעקר גורם שורש הפחד. והבן מאוד.

יא. רואה נאמן. בנפש זה מתגלה כרועה שרועה "ששים ריבוא" ומחברם. ובתורה, חיבור תהליך שכלי. ובנפש, חיבור תהליך כוחות נפשו. ובזמן, חיבור תהליך הזמן, מעגל השנה וכדו'.

יב. כן.

ח"י שאלות על אהבת ישראל

שאלה:

שמונה עשר שאלות אלו באו מגברת שעבר על כל התרגום באנגלית של "דע את עמך ודע את ריעך" שאנו עורכים לדפוס בעזה"ת.

(א) האם יש הדרכה מפורטת איך ע"י התבודדות יש להתבונן וכן לבקש מה' לפתוח את לבבנו לאהוב אחרים.

(ב) האם ע"י דיבור מהלב על הענין של אהבת ישראל יכול להשיב את הידיעה של אהבת ישראל את תוך לבבנו" לדוג' אם אומרים "ואהבת לרעך כמוך" כמה פעמים מתוך עומק הלב אם זה משיב את הידיעה של ואהבת לרעך כמוך אל תוך לבבנו?

ג) האם יש דרך היאך נשים יכולים לעבוד על אהבת ישראל כלפי אנשים וכן להיפוך, באופן שאינו חורג על הלכה?

ד) אם יש מישהו שאני שונא אותו, האם אפשר לדמיין אלו שאני אוהב אותם מאד בצורה של כמה בנ"א עומדים בתוך עיגול, ואח"כ לדמיין אותו אדם שאני שונא ושהוא ג"כ נכלל בתוך העיגול הזה? (ה) הרב מבאר שההיפוך של אהבה הוא שנאה. אמנם לכאורה ההרגש של שנאה מורה שיש קשר, שמתוך העדר או הפרעה על הקשר ביני לבין הזולת יש שנאה, כלומר אני שונא אותו מחמת הפרעה בינינו, וזה מורה שיש קשר לכאורה, וא"כ לאו דוקא ששנאה הוא סימן שאין אני אוהב אותו. ולכאורה ההיפוך של אהבה הוא אדישות, שאין לי שום רגש כלפי הזולת, לא אהבה ולא שנאה.

ה) הרב מבאר שנשים מתקשרים זה לזה ע"י רגש בלבד ולא ע"י דעת, השאלה הוא דהא מצינו כמה נשים שהיה להם הרבה חכמה ודעת, כמו דבורה, ברוריה, ואשתו של און בן פלת וכו'.

ו) האם "נשים דעתן קלות" הביאור שנשים חסרים בדעת ואין להם שכל ויש להם רק רגש?

ז) הרב מבאר שאדם שעושה חסד כל היום עם משפחתו אין זה אהבת ישראל עדיין אלא שקיעה בעצמו, כיון שהוא דואג רק על חייו ועל משפחתו שהם חייו. אבל הלא כ"כ קשה לאדם לגמול חסד עם משפחתו וזה לוקח הרבה כוחות הנפש ובגוף וא"כ למה זה שקיעה בעצמו ואינו אהבת ישראל? ועוד בשלמא לילדיו שאין זה אהבת ישראל כיון שהם המשך ממנו והוא נותן להם בטבעיות, אבל בן זוג שגומלים חסד זה על זה למה אין זה אהבת ישראל הלא הם מנוגדים זה לזה בטבע ויש עבודה קשה להם לעבוד תמיד על אהבתם כלפי השני וא"כ בן או בת זוג שעמל לאהוב ולגמול חסד לבן זוגו למה זה זה נקרא שהוא שקוע בעצמו.

ח) מה החילוק בין אדם שעובד למעלה מכוחותיו, אדם שעובד למעלה משורש נשמתו, ואדם שעובד למעלה ממדרגתו? כל אלו נשמעים אצלי כאותו דבר אמנם הרב אמר שהם ג' דברים.

ט) הרב אמר שע"י שנאה לחוטא אז מתקנים אותו. האם הכוונה לשנוא אותו ממש או רק לשנוא הרע שהוא עשה. (י) מהו החילוק בין אהבה למעלה מטעם ודעת לאהבה שאינה תלויה בדבר, הלא בשניהם האהבה אינו תלוי בשום סיבה.

יא) אם אדם מרגיש עמוק את השני וכתוצאה מזה הוא מאבד את איזון בנפשו, האם יש דרך איך להכיר שזה בא מאהבה אינו בריאה של הנפש הבהמית ואין זה בא מאהבת ישראל אמיתית והאם יש לו דרך איך לתקן בעיניו, ובפרט בנשים שהרבה פעמים יש להם בעיניו כיון שהם מאד רגשניים, וכשהם מרגישים אהבת ודאגה בעבור השני אז הם מרגישים שהם "אחד" עם החברה ואז הם נופלים לדכאון על כל דבר שקרה לחברתה, וכו'.

יב) מהו באדם שמרגיש שהוא מרגיש עומס בנפש לאחר שהוא עוסק באהבת ישראל ע"י שהוא משתתף על צערו של הזולת? איך הוא יכול לעבוד על אהבת ישראל?

יג) מהו באדם כשהוא נותן לאחרים הוא משכח את עצמו, או כשהוא נותן לאחרים אז הוא שוכח את משפחתו? מה הגורם לזה ואיך הוא יכול לתקן זאת?

יד) האם יש עדיפיות באהבת ישראל, כגון אשתו תחילה ואח"כ ילדיו ואח"כ הוריו ואח"כ ריעיו הקרובים ואח"כ הציבור שלו ואח"כ את כלל ישראל וכו'?

טו) אם אדם אינו אוהב עצמו היטב האם לא לעבוד על אהבת ישראל או שקודם צריך לאהוב עצמו היטב?

טז) אם אני אדיש כלפי הזולת האם אני שונא אותי?

יז) אם יש לי רק "ניצוץ" של אהבת ישראל (ובפרט ניצוץ של מדרגות העליונות של אהבת ישראל) האם יש לזה שום תועלת?

תשובה:

א. יש להתבונן ב"אחדות". באחדות של ה', ובתכלית שהוא גילוי האחדות בין הבורא לנבראים, ובין הנבראים עצמם. נצרך לקנות "מבט" של אחדות "על הכל". ואזי מתוך עומק הכרת האחדות לפי ערכו להתפלל על כך.

ב. כן!!!

ג. לא לעבוד על יחיד אלא על קבוצה, קהילה, או הכלל כולו.

ד. כן, אולם ראוי לא להשתמש בכך הרבה, כי זה יכול להכניס לדמיון בלתי רצוי ומאוזן.

ה. כל ב' הפכים שורשם אחד. ולכך ב"שורש", היפך אהבה שנאה, כי נגלה היפוכו. אולם בענפים זה יכול להתראות כאדישות, העדר קשר וחיבור.

ו. לכל כלל יש יוצא מן הכלל.

ז. לא. אין להם דעת שלמה, דעתה קלה, אולם יש לה דעת. ובלשון הקבלה, יש להם דעת דגבורה, ונחסר להם דעת דחסד. ולכך אמרו חז"ל, שעיניה צרה באורחין. ובלשון פנימית, נחסר לה כח כללות ההפכים.

ח. זהו אהבה מכח שהם חלק מגופו, נולדו ממנו, ולבושי נשמתם ממנו, אולם אינו שייך לאהבה של כלל ישראל. לבן הזוג פעמים רבות עושה כן מתוך הכרח או מצד אשתו כגופו, ואינו אלא "ניצוץ" קטן מאהבת ישראל.

ט. כוחותיו, אלו אף כוחות גופניים. מדרגתו, זו מדרגת פנימיותו "עתה". שורש נשמתו, זה חלקו. ואל רוב מוחלט של בני האדם, מדרגתם עתה ושורש נשמתם אינם שווים לעת עתה.

י. את הרע.

יא. אהבה שאינה תלויה בדבר, היא למעלה מן "הדבר", אולם יש השכלה מדוע לאהוב, כדוגמת אהבת אב לבנו, שאינו תלוי במעשיו, אולם אוהבו כי הוא בנו. לעומת כך אהבה למעלה מטעם ודעת, זהו למעלה מן השכלת המוחין, זהו מדרגת אחד בעצם שלמעלה מן המוחין.

יב. אם זו אהבה "נקייה", זהו אהבת נשמה. ואם לאו זהו מנפש בהמית. עיקר התיקון חיבור עמוק לעצמו ולקב"ה, ואזי אינו תלוי באחרים.

יג. יש להשתתף לפי שיעור כוחותיו ולא מעבר לכך!

יד. אם זהו מצד פנימיות נפשו, זהו גילוי השורש או ניצוץ מהשורש של אהבה שלמעלה מטעם ודעת. ואם זהו מצד החיצוניות, זהו חוסר איזון בכוחות הנפש.

יז. בין כך ובין כך נצרך תיקון של איזון, והדברים ארוכים.

יט. כן, קרוב קרוב קודם.

יט. צריך לעבוד תחילה על עצמו, ולהיות מחובר לעצמו.

יז. בעל מודע, כן. כנ"ל אות ה'.

יח. בודאי!

ינוץ נפשי

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א רציתי לשאול בעניין שפסיכולוג חרדי אמר לי שכדאי שאני יעשה רשיון נהיגה ולעבוד בהסעות ושליחויות, ולדעתו זה יוסיף לי בטחון עצמי ומצב רוח יותר טוב. מה דעת הרב בזה? תודה.

תשובה:

נצרך לבדוק וכדאי לרשום על דף, את כל המעלות בכך ואת כל החסרונות, ואזי מקבלים תמונה ברורה של שאלה, ולפ"ז יש כבר חצי תשובה.

בענין חובת מחאה בדור דידן

שאלה:

כבוד הרב לאי"ט,

הרב כותב לשואל שדאג על הנהגות כמה מבני הדור, שעדיף לעסוק בעולמו הפנימי ולא בבעיות של אחרים. לקחתי מזה מוסר ואני עובד על זה, אבל דבר אחד עדיין לא ברור אצלי. למשל, בר"ה תלו בברוקלין "פסקווילין" נגד החיסון – בעצם היום! גם בשבת שובה תלו או בבין השמשות או בשבת עצמה. תלו מכתב המבזה הגר"ח קניבסקי שליט"א ובני משפחתו. כתבו שהגר"ש ואזנר זצ"ל אסר את החיסון – ולכאורה היתה שאלת חלום שהרי כידוע הגר"ש נפטר קודם הנגיף. וכו' וכו'. בודאי צריך לעסוק בעולם הפנימי ולשכוח מכל הבלבול שבחוץ, אבל האם אין חיוב מחאה?

בברכת הדיוט לחתימה וחתימה טובה.

תשובה:

כבר אמרו חכמי הדור האחרון, שאילו באנו למחות על כל שהוא נגד רצון הבורא, עלינו למחות כל היום כולו. וזה כמובן אינו אפשרי ואינו רצון הבורא.

כאן נפתחת השאלה על מה למחות. ועל כל אדם לבדוק למה הוא רוצה למחות דווקא בעניינים אלו ולא בעניינים אחרים חשובים ביותר אף הם. ברוב המקרים המחאות אינם נובעים מנקיות, ולכך ראוי למחות בדברים עיקריים ביותר, ובאופן שהוא "נקי" במחאה זו.

שאלות על שיעור דע את ביטחונך

שאלה:

שלום לכבוד הרב,

ברשותכם, מספר שאלות/הבהרות בנוגע לשיעור מס' 7:

- א. הרב כותב על הצורך במבט תהליכי. שאלתי – האם המבט נצרך על מנת לגלות את 'הסוף הטוב' שישנם לרוב האירועים, זה שנסתר מעיני האדם שמביט בפרטים בלבד, או – שעצם התפיסה התהליכית מספיקה על מנת להקל על האדם, מבלי שיצפה לסוף הטוב.
- ב. האם נכון יהיה לומר שבעבודה זו שני שלבים: האחד, מבט על החיים כתהליך, בעבר ובהווה, על מנת לעגן בחיים תפיסה זו. השני, על בסיס אימוץ המבט התהליכי הנ"ל, התמודדות עם מצב מורכב עכשווי. שני השלבים – הכרחיים לעבודה, ובלעדי השלב הראשון – האדם יתקשה להפנים את המבט ולהתמודד עם אירועים.
- ג. האם ישנם אנשים שיטו יותר או פחות לעבודה זו? אם כן, כיצד ניתן לעורר גם את מי שאין זו נטייתו, להיתרם מכך?
- ד. שאלתי את הרב: 'חוויה שנחווית כרע מוחלט, כיצד נכון להתייחס אליה, בהתאם לנלמד בשיעור'. הרב ענה: 'אין רע מוחלט, כל רע יש בו ניצוץ טוב. ועל ידי תשובה מאהבה הופך כולו טוב'. אשמח להבהרת הדברים: מה פירוש ניצוץ טוב? ומה ענין תשובה לכאן? והאם תשובה מאהבה בדוקא?
- ה. מכאן לשאלה שמלווה אותי שנים: לכאורה, אדם שחווה קושי, נדרש לתשובה. מעשים שבכל יום, מגיעים מטופלים למטופלים, אם בגוף ואם בנפש, ומבלי תהליך תשובה זוכים לרפואה. מה הביאור בזה?
- ו. מתוך התבוננות בדברי הרב הגיתי אמצעי נוסף להקל על האדם המתמודד עם קושי באמצעות מבט תהליכי, על ידי הזמנה שלו לחשוב על המצב שיהיה בעוד חודש/חודשיים/חצי שנה/שנה (לפי העניין). פעמים רבות, התשובה תהיה שהדבר יישכח כלא היה. כך, הנושא שעתה מטריד אותו, יאבד חלק משמעותי מהמשקל שלו. האם הדברים מכוונים?

ז. הרב כותב: 'מי שירצה יוכל לשלב גם כוח מדמה של ציור אל תוך הכוח הציורי בו הוא משתמש על מנת לבוא להכרה חושית' – האם הרב יוכל לפרט מה ההבדל בין כוח ציורי לכוח מדמה של ציור?
ח. הרב מזמין את הקורא להתבונן באירוע הלידה, ולהבדיל במוות. כיצד נוכל להבחין אם המבט השני אינו פוגע באדם ומעורר בו חרדה? האם ניתן לתת בזה כללים?
ט. שאלה פרטית יותר: אני מאזין לרב שנים, ומצאתי חיבור חזק מאד לסדרת דע את ביטחונך, ודע את הוויתר. האם הסדרות קשורות איכשהו? האם אוכל ללמוד משהו על עצמי מהחיבור שלי לסדרות אלו בדווקא?
בתקוה שהשאלה תגיע בהקדם, אשמח שהרב יברך אותי ואת ב"ב, לכתיבה וחתימה טובה. שנה טובה, שבת שלום ורוב תודות.

תשובה:

א. גם וגם.
ב. כן!
ג. ככל שיש קטנות המוחין, כן האדם רחוק יותר מתפיסת תהליך. רצוי לפחות לחבר מתחילה תהליך בעל ב' מורכבויות, ואח"כ בעל ג', וכן על זה הדרך.
ד. נקודה טובה שישנה בדבר. ע"י התשובה זוכה לראות שהכל טובה. וזהו עומק דברי חז"ל שבתשובה מאהבה נהפכים זדונות לזכויות, והבן.
ה. כל תהליך הוא תהליך של תשובה, אלא שיש רובדים בתשובה, תשובה בתוך הנפש הבהמית עצמה למצבה התקין, וכן תשובה של הנפש הבהמית לנפש האלוקית, וכו'. תשובה לשון שב לאחור, שב למצב קדום, שב לשורש.
ו. כן. דובר על כך בכמה הזדמנויות בשיחות.
ז. ציור – דבר קיים. מדמה – מרכיב כוחות בלתי קיימים יחדיו, או לפחות לערכו זה לא קיים בזיכרונו, כי מעולם לא ראה כן.
ח. יש לבדוק את התגובה המיידית לדבר, וכן את התגובה ארוכת התווך לכך.
ט. הויתר – יחידה. בטחונך – חיה. חיפוש השורשים.
שנה טובה ומבורכת!

להעצים את כח התפארת שבאדם

שאלה:

שלום הרב ושנה טובה ומתוקה.
מה הדרך להעצים את כוח התפארת שבאדם, והאם אותה הדרך שייכת לשאר הכוחות?

תשובה:

תפארת יש בו הבחנה שכוללת כל הגוונים, ולשם כך נצרך לכלולם. ויש בו הבחנה שהוא גוף, וממנו יוצאים ענפים, הנקראים בלשון תורה "פארות", ועל שם כן נקרא תפארת. וזה דרך יחודית לתפארת. ומכח התפארת אפשר להעצים את הפארות האחרים.

מקור לקריאה על כוחות נפש נוספים

שאלה:

שלום הרב.
האם קיים ספר או חוברת שכתוב בו כוחות נפש רבים, וכל כח מה פועל באדם?

תשובה:

השורש שבעים כוחות, ונתבארו בסדרת דע את כוחותיך. ועיין עוד בספר הכרת עצמית בסופו.

אורו של משיח

שאלה:

לגבי מה שהרב כתב לי שביאת המשיח הוא אור שיאיר בכל העולמות, האם הוא גם לאלו שנידונו לגיהנום וכיוצא בזה?

תשובה:

כן, כל אחד לפי מדרגתו.

תורה ותפילה

שאלה:

תלמוד תורה גדול מתפילה, השאלה הרי התכלית היא דבקות בהשם, אז למה דבקות על ידי תורה הוא יותר גדול מדבקות על ידי תפילה?

תשובה:

תפלה, דבקות מתוך חסר ובקשה להשלמה, או הודאה על כך. תורה, דבקות בשלמות. התפלה היא "כלי", התורה היא אור – נשמת כל העולמות.

חינוך בגיל הרך ורשיון נהיגה לנשים

שאלה:

שלום כבוד הרב שליט"א, שנה טובה ומתוקה תודה רבה לרב על כל התשובות הנפלאות, ממש קצר וקולע. ה' ישמור אתכם וסליחה על ריבוי השאלות שבלי כוונה העמסתי עליכם. רציתי רק לומר, שבין השאלות ששאלתי, היו כמה שאלות שלא מצאתי תשובה עליהן, או שחלק מהתשובות לא הבנתי כ"כ אז רציתי לשאול אותן שוב, ברשות הרב שליט"א.

א- *איזה סוג של מגע צריך להעניק לתינוק הילד?

ב- *עד איזה גיל צריך להעניק את המגע הזה?

ג- *הרב ענה "מותר" והיה מצויין ליד זה ספרת שאלה שתשובתה אחרת, אז רציתי לדעת האם מותר לשמוע שירים באנגלית של זמר חרדי? זה לא פוגע בנפש?

ד- *הרב ענה לי תשובה לגבי שאלה ששאלתי על כך אם בעלי לא כ"כ מתחבר לעניין של לימוד התורה עם הילדים, האם אני אלמד איתם ואם זה עלול לפגוע בקשר של הילדים עם אביהם, והרב ענה שילמד כפי כוחו, והשאר שישכור מלמד פרטי. מדוע הרב לא כתב שאני יכולה פשוט ללמוד איתם במקומו? עדיף מלמד פרטי על פני לימוד עם אמא? אם כן מדוע? והאם הנהגה זו של האב פוגעת בקשר שלו עם בניו?

ה- *בהמשך לתשובת הרב- אם בתקופת השידוכים התייעצתי עם הרב שלי על כל מקרה ומקרה ועשיתי לפי הוראותיו תמיד כי כיוונתי ל"עשה לך רב והסתלק מן הספק" והתפללתי לה' שישמיע לי את רצונו דרך תשובות הרב, ובנוסף למציאת חן שהייתה ביני ובין המשודך, זה נחשב שנהגתי באמונה ויד ה' חיברה בינינו?

ו- *בהמשך לתשובת הרב- באילו מקרים כן מותר שהאישה תוציא רישיון?

ז- *בהמשך לתשובת הרב- איזה השפעות יש בתת ההכרה לתינוק בן יומו ששומע שיחת הורים? זה השפעות

עם השלכות לעתיד?
תודה!!!

תשובה:

- א. נישוק, וליטוף, ואף חיבוק.
- ב. ככל שמתבגר נצרך יותר איזון בין הבעה מילולית להבעה מעשית גופנית. אולם נצרך תמיד.
- ג. כן, אם זה ניגון טהור.
- ד. בשלב מסוים זה אינו שייך שאם תלמד, כגון גמ' וכדומה. יש לבנות זאת שילמד, ואם אינו לומד בודאי שיש כאן חסרון.
- ה. כן, יד ה' חיברה לתיקון הראוי לכם.
- ו. במקרים שאי ההוצאה מזיק יותר מההוצאה. ונצרך בדיקה בכל מקרה לגופו.
- ז. יש השפעה לעתיד. שיעור ההשפעה תלוי בנפש הילד, ובמה ששמע.

שאלות בקבלה ורפואות ע"פ הפנימיות

שאלה:

שאלה א- אור ישר ואור חוזר הוא גילוי שהסוף הוא התחלה וההתחלה היא סוף דהיינו שהימין הוא שמאל והשמאל ימין א"כ איפה עמדת האמצע בבחינה זו? (ואם נאמר שזה חזרת הקצוות לנקודת האמצע שממנה יצאו זה משמע שאור ישר ואור חוזר הוא רק בקצוות שהם רק ששה ספירות).

שאלה ב- מה מיוחד במספר תשע שהרמחל אומר שהוא בסוד האין סוף הלא זה הפוך לכאורה תשע זה תכלית הפירוד שבעשר כבר הכול נכלל באחד

שאלה ג- אם כל קבלה המוחין היא התפשטות מעבר לגבול דהיינו שלילת הגבול על ידי הבלתי גבול משולל הגבול שניגלה בגבול על ידי ששולל הגבול היינו על ידי הפכו שהוא הגבול משולל מין הבלתי גבול(חלל מסולק ומשולל מין האין סוף שהוא הבלתי גבול כידוע) והיינו שלמות הדבר בידיעת הפכו יש צד לומר שאנחנו אף פעם לא משיגים את האין סוף רק את כוח שלילת הגבול אם כן כיצד ידעין שהוא אין סוף?

שאלה ד- מה מסמל דלקת בעצבים בעמוד השדרה בחוליות התחתונות? ובכללי בעיה במערכת העצבים.

שאלה ה- מאז הקורונה אם אני סובל משום מה דווקא במקווה המערכת עצבים שלי מגיבה לא טוב בתחושת עקצוצים חזקים בכול הגוף בעיקר בצידי הצלעות והגב התחתון ידוע לרב סיבה מדוע דווקא מקווה גורם לזה, ואם יש דרך לטפל בזה דבר (הבדיקות אומרות שאין כלום)?

שאלה ו-אם כול יחוד הוא יחוד ישר ועגול זה אומר שהקלקול נמצא ביושר ולכאורה יושר זה מציאות התיקון והמיזוג ולא קלקל.

שאלה ז- האם בעתיד אחרי האלף העשירי הנביאים יבוטלו ולא יחוו את עצמם?

שאלה ח- היולי כידוע זה בכוח לפני שיצא לפועל וכוח ופועל הם שני הפכים נפרדים בלי קשר להיולי שאם הוא רק כוח אז יש רק כוח ופועל והיולי זה כינוי לבכוח ולא לפועל או שהיולי דבר אחר משניהם מה היחס של היולי לכוח ופועל?

שאלה ט- לא הבנתי מה הפירוש הפשוט של החילוק בין יושר ליושר לעיגולים דיושר והאם זה אומר שיש גם עיגול דעיגול ויושר דעיגול. (במיוחד יושר דיושר הרי זה יושר מהזה יושר דיושר).

שאלה י- אם יש לאדם שאלות של כפירה מותר לו לשאול את רבו בלי לחשוש שהכפירה תיכנס ברבו?

שאלה יא- מדוע בחומש בראשית לא מוזכר בריאת החושך רק יהי אור. החושך תהום ותוהו ובוהו לא מוזכר רק כתוב והארץ הייתה תוהו ובוהו מדוע מוזכר הבריאה שלהם? (ואם תאמר שזה נכלל באת השמיים ואת הארץ מדוע דייקא נכתב שמיים וארץ ולא דברים אלו וגם אחרי שנכתב על האור יהי אור מדוע על החושך לא נאמר יהי חושך)

תשובה:

- א. שורשו בעקודים, במטי ולא מטי, כי קו אמצע לעולם גבוה יותר.
- ב. הא"ס, כביכול יש בו י"ס, וט"ס הם כלולים עדיין בא"ס, אולם בסוד המלכות, נאצלו כל הנאצלים, ונמצא

- הט"ס כלולים בא"ס, ומלכות שורש הנבראים.
- ג. עיין מילון ערכים בקבלה – ערך אין. ותואר אחד הגדרתו לשון אין סוף, לשון של שלילה. והלשון החיובי, הוא "אמונה", כמ"ש שם בשם ספר הפליאה ובשם ר' עזריאל, שאם אתה אומר שיש לו סוף נמצא אתה מחסרו.
- ד. קוצר רוח, העדר הארת גויה בבטן. העדר רוח במים.
- ה. כנ"ל, העדר הארת רוח במים.
- ו. מדוע זה אומר שהקלקול ביושר? הקלקול בעיגול שאינו מצורף ליושר.
- ז. כתב בלשם שהכל עתיד לחזור לקו ולא"ס, לעשר ספירות הכמוסות בא"ס.
- ח. כל ההפכים שורשם אחד. ושורש כח ופועל הוא ביולי, וזה גופא היולי, כח שיכול לצאת לפועל. אולם מה שבכח בו אינו מעצמו אלא מהארת א"ס. ונמצא שיעקר הגילוי שבו כח ופועל. כי מה שהיה קודם לכן אין בו תואר כח ופועל.
- ט. יושר דיושר, יושר. עיגול דיושר, אור מקיף. וכן יש עיגול דעיגול ויושר דעיגול.
- י. תלוי במדרגת רבו. אם רבו זכה לברר החלל הפנוי בנפשו, כן.
- יא. התורה מתחילה בגילוי בעולם התיקון, ז"ת דעתיק, שבאה אחר התהו. אולם צירוף התורה שבידינו אינו צירוף התהו, אלא צירוף דתיקון.

חזרה ארצה מציון הקדוש של מוהר"ן

שאלה:

לכבוד מורינו ורבינו שליט"א.

אני אברך צעיר מתחזק מאוד מספרי ודרשות הרב. רצוני לשאול, לפני שלוש שנים טסתי בראש השנה לאומן ואני מרגיש ואולי גם בטוח לפי חשבון נפש שעשיתי שלפני שיצאתי מארץ הקודש רעיוני מחשבותי והרגשותי בקדושה ממש הרבה יותר חשק ורצון דקדושה, והרב מבין כי קצרתי ומרגע שעזבתי את הארץ אני זוכר שעוד במטוס הרגשתי שהכל נעלם ובמיוחד ששהייתי על אדמת ארץ העמים, ולא רק נעלם אלא הפוך וד"ל, שאלתי האם יש כזה דבר? ואם כן האם אפשר לחזור ללפני? ואם כן איך? זה חשוב לי מאוד משום שעברו כבר שלוש שנים מאז.

נ"ב. אין אני ח"ו מצטער שהייתי על ציון הקדוש של מוהר"ן רק קצת קשה לי כנ"ל. מחילה על האריכות שנה טובה לרב ותודה רבה.

תשובה:

כן, להאיר קדושת ארץ ישראל בחו"ל, כמו שנתבאר בתורתו. וכן תיקון השלא לשמה שמכוחו יצא לחו"ל.

מידת הכנס

שאלה:

יש לי כעסים על כמה אנשים מבני המשפחה, מה עושים עם זה?

תשובה:

זהו שאלה כללית. נצרך בירור מה סיבת הגורם לכעס, ואיזה כעס מתעורר בקרבך מתוך ט"ז חלקי הכעס שנתבארו בסדרת דע את מידותיך, אש – כעס.

תשובה שלמה ושידוכי הבנים והבנות

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א.

א. קיבלנו את תשובת הרב בענין תשובה אמיתית באלול [14498], והאמת שדברי הרב זעזעו את השואל, שבתוך הדברים נכתב שזו "תשובה חלקית ומכלל רשע עדיין לא יצא", ודוקא דברים אלו הביאו אותו לקבל קבלה חזקה יותר, כך לדבריו, כי אינו יכול לסבול את התואר "רשע", והתבוננו מהיכן זה נובע, האם זו אנוכיות, שלהכעיס את הבורא ית"ש נקל בעיניו, אך כשנוגע לתדמית שלו בעיני עצמו יש יותר כח לפרוש? האם זה דומה לאותו מעשה בגמ' באחד שתבע אשה לדבר עבירה, אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש, שהעברה נקל בעיניו אבל לא יכול לסבול הטומאה הנמשכת ממנה?

ב. ובענין אחר, הנה בעבר נשאלה השאלה בבית מדרשינו על מועד נישואי הבנים והבנות, והרב השיב לנו באריכות בטוטו"ד, כעת הגיע המועד, והשאלה שעלתה היא מה צריך לברר בשידוכים, על איזה נקודות לעמוד, וכמה חברים/ חברות/ רבנים/ מורות/ צריך לשאול? אם הרב יוכל לכוון אותנו הן לגבי בירור על בחור, והן על בחורה, כי מי מאיתנו שקצת נכנס לזה מוצא עצמו מבולבל, אחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול, גם כי הנתונים הנמסרים הם כלליים, וגם שהנשאלים מדגישים תמיד את הדברים הטובים, ומסיחים את דעת השואל מדברים שיכולים לגרע. בקיצור, איזה שאלות צריך לשאול, והאם להסתפק בדברים כלליים או גם לרדת לפרטים, וכמה אנשים צריך לשאול. על הכל יורינו רבינו ושכמ"ה, ויה"ר שנזכה לתשובה שלמה, כתיבה וחתימה טובה, ובשורות טובות, בתוך כל כלל ישראל. תודה רבה לכת"ר על כל התשובות שמחכימות אותנו מאוד, ומרוממות את מבקשי האמת.

תשובה:

- א. זהו פן אחד לדברים!
ב. בעיקר על טוב לב וגמישות נפשית, בהקבלה לרמה רוחנית התואמת לשני הצדדים. בכל מקרה לגופו יש לברר שיתאים באופן סביר לצד השני. וכל מקרה לגופו. רמת הברורים, כל שאין מתעורר חשות סגי בב' רבנים, וב' חברים קרובים. רצוי לברר מהי הנקודה הטובה ביותר שבו, ומהי החולשה שלו, בעיקר.

חינוך לבן מוצלח במיוחד

שאלה:

שלום לרב

יש לי בן שברוך השם הוא מקור לנחת נהדרות לי ולאשתי, בלי עין הרע. הוא בן 11 וסיים איתי 3 סדרות משניות, במטרה לסיים את הש"ס לפני בר המצווה שלו, ואנחנו כבר לומדים יחד גמרא. הוא גם התחיל לבוא איתי לבית הכנסת ואפילו יוצא בכוחות עצמו להתנזר על מנחה/מעריב בבית ספר קרוב ליד כשאני מתרוצץ במקומות אחרים, בכולל.
הוא ילד מהנה ושמח וגם כל הלמידה וההתמצאות לעיל הינם בהתנדבות מלאה. אנו אכן מעוררים את הלמידה שלו אך זוהי בחירתו ואיננו דוחפים אותו ללכת ולהתלהב או ללמוד.
אני יודע שהתברכנו בילד כזה, וייתכן כי החשש הזה הוא מינורי בהשוואה לנושאים אפשריים אחרים, אך האם יש נקודה שבה אני עלול לדאוג שהוא עושה "יותר מדי" בשביל כאלה ילד צעיר ושנחנו צריכים לבנות אותו לעשות פחות? או שזה נראה נורמלי? אני יודע שרבים ממגדי שיעורים הבחינו בבעיה של "פרפקציוניזם" בתלמידים שלהם שלעיתים קרובות יש תוצאות שליליות מאוד על העבודה שלהם. לא נראה שיש לו את הבעיה הזאת.
אני שואל את זה בעיקר כי אנחנו נמצאים בחוץ לארץ וזו לא הנורמה אצל ילד כל כך צעיר שעושה כל כך הרבה.
תודה על תשובותיך בעבר, ונכונותך לעזור ולייעץ.
השם צריך לתת לרב כוח מתמשך ויכולת לעזור יותר ויותר.

תשובה:

צריך לבדוק מעת לעת שאינו לחוץ, ועושה זאת מתוך שמחה, וחש סיפוק במעשיו, ועושה זאת מתוך רצון עצמי ופחות מתוך רצונות של אחרים.
צריך ללמדו שרק הקב"ה שלם, ועושה מעשיו בשלמות. וכל אדם עליו ללמוד מה הם כוחותיו, ולפעול לפי כוחותיו.

יתמו חטאים

שאלה:

ראשית תודה רבה לרב שמקדיש מזמנו לענות לכל השואלים שהתועלת מרובה למאוד מאוד ויהי רצון שהרב ימשיך לאורך ימים ושנים להגדיל תורה בעולם. רציתי לשאול אם להתפלל על ליברמן שר"י ועוד רשעים כמותו שה' יקח אותם, או שיחזרו בתשובה?

תשובה:

זולת צדיקים בעלי תפלה, יש להתפלל על כלל הרע שיכלה, ולא להיכנס לפרטים אלו.

שמיטה וגאולה

שאלה:

שלום וברכה לכבוד הרב,
הרב נשאל לאחרונה: שמעתי שאומרים שהחפץ חיים אמר שלאחר עשר שמיטות יהיה מלחמת גוג ומגוג האם זה נכון מדובר על השמיטה הזו שהיא העשירית? אם כן מה צריך לעשות עם הדבר איך מתכוננים לכך? ואם זה נכון האם הרבנים לא צריכים להכין את עם ישראל לדבר ולדבר על זה במפורש?
הרב ענה: כן. נתבאר בהרחבה בתשובות עבודת דורנו זה, ושאלו נמצאים בתוך גוג ומגוג.
אני עוקב אחרי דברי הרב, ולאורך התקופה ראיתי שהרב מסתייג מהערכות באשר לזמן שימשך עד לגאולה השלמה. בתשובה זו נראה שהרב רואה שלא זו בלבד שאנו בעיצומו של התהליך, אלא שאנו לקראת סיומו. אם הבנתי נכונה, לתשובה משמעות עצומה: עד עתה התמסרתי לעבודה בהתאם לתקופה, כפי שהרב מנחה, אך לא ידעתי שאנו בקצה התהליך – ושכפי הנראה אנו קרובים עד מאד לסופו (בטווח השנה – שנת השמיטה). אם כך, עלי בלי נדר לפעול עוד יותר על מנת להתכונן ברמה הרוחנית לכך!
האם אני צודק בהבנתי ובמסקנות הנזכרות?

תשובה:

לא!!!

סריקת מערכות בהריון

שאלה:

האם ראוי לאישה לעשות סקירת מערכות מאוחרת (שבוע 20 להריון)? מטרתה של הסקירה היא לבדוק את מצב העובר ואם יש מומים שניתן לטפל בהם לאחר הלידה במידת הצורך.

תשובה:

אין חיוב מן הדין לעשות זאת. וכהיום שחלק גדול מאוד עושים זאת זה הפך להנהגה של הכי נהוג עלמא, והנהוג כן אינו בכלל השתדלות יתירה. עם זאת ככלל ככל שאמונת האדם ובטחונו בה' גבוהה יותר, כן ממעיט בבדיקות רפואיות, לפי ערך בטחונו.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571

מאת מחבר סדרת הספרים
"בלבבי משכן אבנה" והסדרה "דע את"

התבודדות

הכנה להתבודדות • הדרכה מעשית

מצורף פירוש על ספר המספיק לעובדי ה' פרק ההתבודדות

בקרב בחניות הספרים בארץ